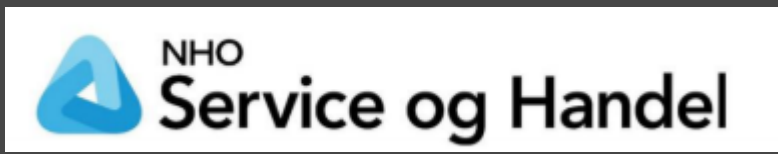

Bærekraftsstrategi renhold

September 2020

Prosjektets formål

Pilotprosjektet har hatt som formål å utvikle en **felles metodikk** for arbeid med bærekraft i renhold

- Gjennomføre en fullverdig strategiprosess komprimert ned i tre workshops
 - Situasjonsbeskrivelse med mulighetsrom
 - Vesentlige bærekraftstema
 - Knytning til relevante FNs bærekraftsmål
 - Viktigste tiltak som støtter opp under målene
- Etterlate en struktur for strategiarbeidet OG prioritering av vesentlige områder og tiltak
 - En struktur som kan brukes av andre i bransjen
 - En metodikk som også er tilpasset små og mellomstore bedrifter (og som vil løfte bransjen)
 - Rammeverk for handlingsplaner og bærekrafts-KPI-er
 - Bærekraftsrapportering - beste praksis

PwC har benyttet en beste-praksis metodikk for bærekraftsstrategi

Metodikk og bransjespesifikt innhold er utviklet over tre arbeidsmøter

2. juni

Arbeidsmøte 1 - Situasjonsanalyse og forberede vesentlighetsanalyse

- Bruk av Impact Assessment Tool
- Kartlegge nåsituasjon i bransjen
 - Aktiviteter, styrker og svakheter
 - Muligheter i markedet
 - Beste praksis i bransjen
 - Oppsummeres i SWOT
- Vesentlighetsanalyse
 - Underbransjer; renhold, servering og skadesannering
 - Definere interessenter og bærekraftstematikk

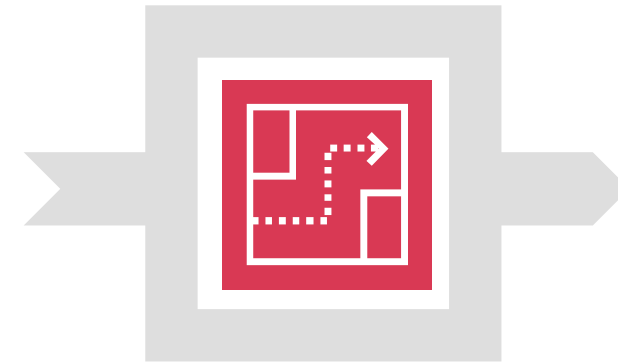
24. juni

Arbeidsmøte 2 - Vesentlighetsanalyse

- Vesentlighetsanalyser
 - Identifisere bærekraftstema
 - Velge og plassere SDGs
- Etterarbeid:**
 - PwC: sammenfatte vesentlige tema per underbransje

27. august

Arbeidsmøte 3 - Tiltak og bærekraftsrapportering

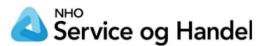
- Prioritere tiltak
- Ambisjonsnivå og mål bilde
- Praktisk involvering i egen organisasjon
- Struktur for handlingsplaner
- Gode bærekrafts-KPIer
- Struktur for bærekraftsrapportering
- Rapporteringsrutiner og ansvar
- Etterarbeid:**
 - PwC: ferdigstille tilnærming for valgte underbransjer og metodikk for tilpasning til andre bransjer
 - Videre arbeide med andre bransjer

Involverte i prosjektet

Fasilitatorer

Prosjektgruppe

Involvert for innspill til
nåsituasjon og
vesentlighetsanalyse:

Nøkkelpersoner

Ansatte

Leverandører

Andre interessenter

Nåsituasjon

STYRKER

Miljøvennlige renholdsprodukter er bransjestandard

- Renholdsprodukter er nå i liten grad miljøskadelige. Mye av renholdet utføres uten bruk av kjemikalier, blant annet moderne metoder, mikrofiber, damp og ionisert vann som er kjemikaliefritt. I tillegg er det fokus på reduksjon av plast og fossilt brennstoff.

Etablerte standarder og merkeordninger

- En selskapsgjennomgang viser at de større renholdsselskapene har flere ISO sertifiseringer, hvor ISO 14001 (Ytre Miljø) er den vanligste, og hvor det i senere tid også har kommet en ISO-standard for arbeidsmiljø. I tillegg er det fokus på Svanemerking av renholdstjenestene for å sikre at rengjøringsmidler er miljøvennlige, minimere forbruk av unødvendige kjemikalier, medarbeidere som er opplært på miljø- og rengjøringsmetoder samt at det foreligger kvalitetssystemer som skal sikre rengjøringskvalitet. Det er også mylidghet for Miljøfyrtårn og Grønt Punkt

Integrering i renhold løftes som bærekraftsarbeid

- Renholdsbransjen er en viktig integreringsplattform. Flere renholdselskaper samarbeider med interesseorganisasjoner som jobber med å få personer med nedsatt funksjonsevne, hull i CV og ufaglærte inn i jobb. Det er store personlige vekstmuligheter og gode utdanning og læringsarenaer.

Integrering

- Mange bedrifter har renhold som en del av porteføljen. Det gir muligheter for integrering og synergieffekter som flere karriereveier, bruk av ressurser (mennesker, materiell og maskiner)

SVAKHETER

Omdømme

- Forventningene til renholdsbransjen er lave og det gjør noe med bransjen ift krav og standarder for kvalitet.
- Bransjen lider av kostnadsfokus og effektivitetspress, dette gjør at brukere av bygg ikke er informert om standard og frekvenser som er avtalt.

Arbeidsvilkår

- I flere tilfeller mottar ikke de ansatte tillegg for reisetid mellom oppdrag for ulike kunder. De ansatte får kun betalt for tid som er satt av til renholdet.
- Mye deltidsstillinger
- Endel kunder som ønsker at renholdere (tjenesten) skal være usynlige, dette fører til alenearbeid (HMS risiko) og ugunstig arbeidstid

Prispress i anbud

- Særlig i offentlig sektor er det en opplevelse av prispress i anbudprosesser som undergraver bransjen og skaper risiko for sosial dumping, useriøse aktører bryter med arbeidsmiljøloven og utnytter sine ansatte.
- I anbudene fra offentlig sektor går man sjelden i dialog med leverandørene og valg av leverandør går stort sett på lavest pris. I privat sektor har de kommet lenger og etterspør andre kriterier og viktige bærekraftsmål (sykefravær, innovasjon og ny teknologi)

Mangel på miljøkrav og klima- og miljøkompetanse i offentlige anbud

- Miljøkrav i offentlige anbud dreier seg i stor grad om enkelte punkter som går på bruk av kjemikalier, plast i renholdsprodukter og sertifiseringer. Det er lite fokus på metodikk for håndtering av kjemikalier og miljørapportering generelt. Miljøkrav blir ikke vektet i stor grad i offentlige tilbud og det er en opplevelse at det er mangel på klima- og miljøkompetanse blant innkjøpere i offentlig sektor

Liten grad av rapportering og synliggjøring av bærekraftsarbeid

- Gjennomgang av ledende selskaper i bransjen viser at det er lav grad av bærekraftsrapportering for selskapene. Selskapene har på sine hjemmesider fremhevet fokus på kvalitet, miljø og HMS-faktorer. Likevel er det lite informasjon og rapportering på spesifikke bærekraftsmål.

TRUSLER

Omdømme

- Renholdsbransjen har et negativt omdømme hvor det vanskelig å rekruttere unge arbeidstakere det være seg arbeid eller utdanning innenfor bransjen. En stor del av arbeidsstyrken kommer fra andre land enn Norge

Useriøse aktører

- Renholdsbransjen har fortsatt mindre aktører som er useriøse.
- Det er positivt for konkurransen i bransjen at det er lett for nye aktører å etablere seg, men det gjør det krevende for etablerte aktører å sette en høyere standard, all den tid nye aktører med liten seriøsitet og kompetanse kan underby på pris.

Rekruttering av ansatte

- Det er en risiko tilknyttet ansettelse av nye medarbeidere. Spesielt knyttet til sikkerhet på anlegg hvor de renholderne får tilgang. Dette gjelder i stor grad utenlandske medarbeidere der sikkerhetsklarering er vanskelig å gjennomføre. Dette gjør rekruttering tidkrevende og drift av kontrakter der det kreves vanskelig.

Organisasjon

- Mange ansatte pr leder, gjør det vanskelig å følge opp hver enkelt individ, dette gjelder psykososialt, opplæring, oppfølging etc.

Utvikling

- Effektivitetsøkningen og kostnadsfokus har ført til et stort arbeidspress på de ansatte, både renholdere og ledere

MULIGHETER

Sette standarder for kvalitet og løfte bransjen til en samfunnskritisk funksjon

- Nødvendig å sette noen standarder i bransjen for “hva som er rent” (Insta 800). Dette muliggjør større forståelse for ytelse blant renholderne. Det bør være en ambisjon å løfte bransjen hvor verdifulle ansatte og seriøsiteten i arbeidet kommer tydeligere frem. Mennesker og miljø skal bli tatt på alvor innenfor et bærekraftig økonomisk perspektiv.

COVID setter økt fokus på viktigheten av renhold

- COVID-19-krisen fremhever viktigheten av arbeidet til renholderne (en del av “førstelinjen”) og fokuset på å ha et rent inneklima som igjen bidrar til god helse. Det settes større krav og forventninger til kvalitet på hygiene og smittevern i eiendomsbygg, skoler etc. Dette er bærekraftsutfordringer som er viktig å fremheve for renholdsselskapene.

Klimavennlig transport og ansvarlig leverandørkjede

- Renholdsbransjen har lavt klimafotavtrykk. Likevel er det muligheter for å tenke nytt i transport og få bilparken renholderne bruker over i klimavennlige løsninger (merk: avhenger av om dette er firmaets egne biler eller ansatte, jfr. styringsrett). Det er også en mulighet til å få bedre oversikt over verdikjeden, hvor produktene kommer fra og dokumentere dette på en bedre måte.

Synliggjøring av bærekraftsarbeid

- Stor andel av de ansatte har utenlandsk bakgrunn. Det ligger en mulighet i å synliggjøre verdien av integrering som skjer i renholdsbransjen. Blant annet har renholdsselskaper samarbeidet med organisasjoner (SPIR og Moving Mamas) for å få innvandrere ut i arbeid. Enkelte selskaper har forankret dette i strategi og synliggjort det i bærekraftsrapporteringen.
- Bedre synliggjøre at renhold er med på å ta vare på eiendomsverdiene i et bygg.

Veikart vil hjelpe innkjøpere i offentlig sektor med hva de skal se etter

- Et veikart/verktøy for bærekraftig renholdstjenester vil kunne gi innkjøpere en veiledning for hva de skal se etter i anbudsprosesser. Dette vil kunne være med å øke kompetansen til innkjøpere i offentlig sektor og drive prosessen mot tydeligere obligatoriske krav til vekting av miljøkriterier.

MULIGHETER

Økt bærekraftsfokus i anbudprosesser

- Private aktører stiller stadig større krav til bærekraftsarbeid i anbudskonkurranser. Spesielt i klimavennlige nybygg er det et ønske at FM-leverandørene kan tilby helhetlige bærekraftige løsninger for å bidra med å få det totale klimaavtrykket ned i byggene (som fremover vil tilstrebe klimanøytrale/klimanegative bygg).
- Det utarbeides en Handlingsplan for økt andel grønne og innovative anskaffelser i offentlig sektor. Dette vil kunne gi innkjøpere økt kompetanse innen bærekraftige innkjøp og følgelig stille strengere og mer utdypende bærekraftskrav hos leverandørene.
- Oslomodellen - der andre kriterier enn pris vurderes ved offentlige anskaffelser.

Implementering

- Felles bransjestandard / veikart implementeres både i privat og offentlig sektor. Samarbeidsprosjekt.

Avfall

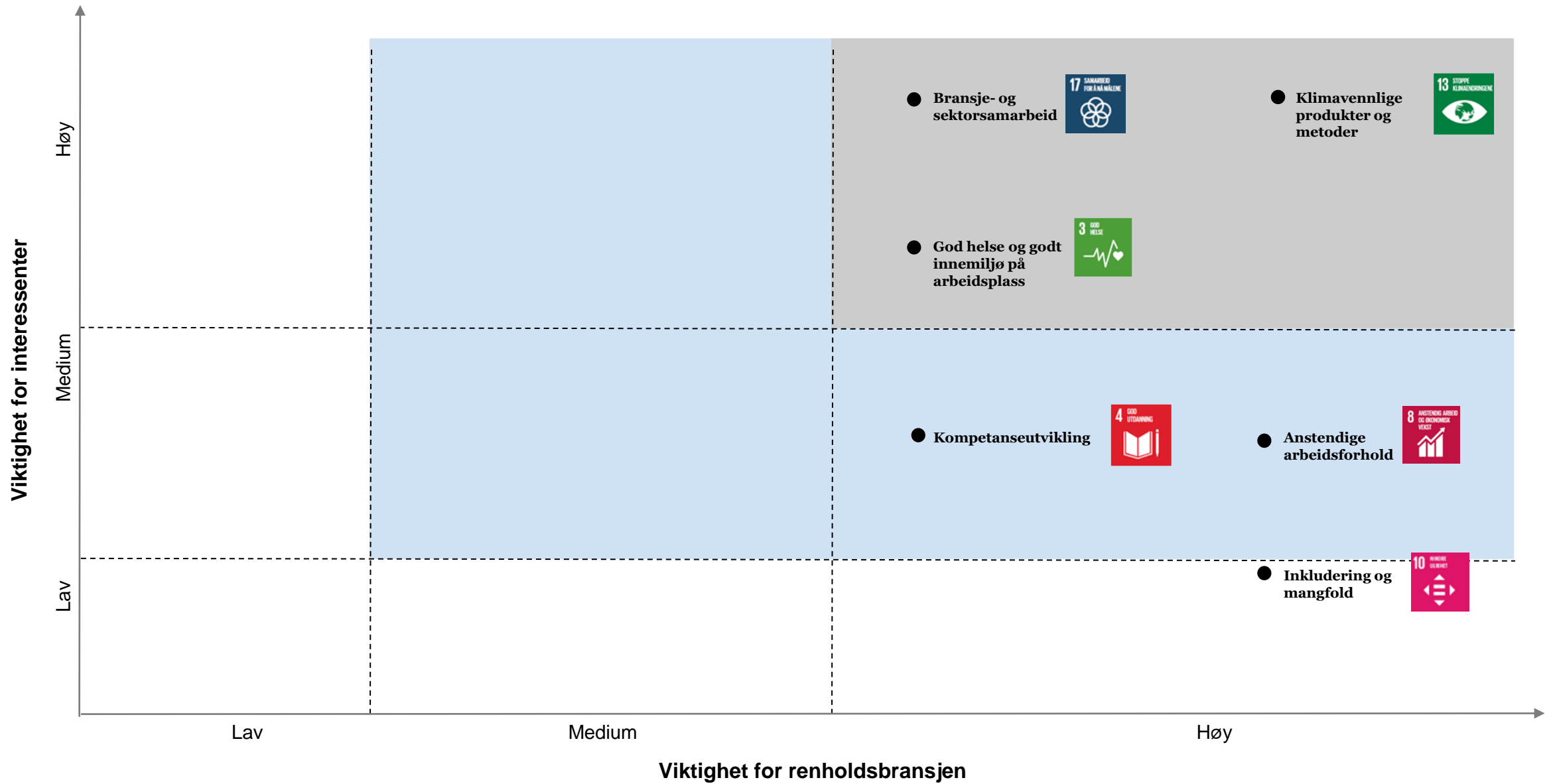
- Bidra til økt grad av sortering hos kunder.
- Utslipp av mikroplast fra kluter/mopper (mikrofiber).

Vesentlige bærekraftsområder

Vesentlighetsmatrise - renhold og fasilitering

Vesentlige områder for renhold og fasilitering

Klimavennlige produkter og metoder

Anstendige arbeidsforhold

Mangfold, inkludering og kompetanseutvikling

Bransje/sectorsamarbeid

Nåsituasjon

- Renhold gjennomføres med liten bruk av kjemikalier - tørre/moderne metoder med mikrofiber, damp og ionisert vann.
- Merkeordninger for økt fokus på bærekraftige produkter
- Smartere måter å jobbe på; metoder, ergonomi og frekvens (vurdere behov for daglig renhold)

- Høyt arbeidspress da selskaper må konkurrere på svært lave priser - øke ytelsen for å holde lønnsomheten oppe.
- Dannelse av subkulturer kan medføre at selskaper ikke følger god praksis og kan øke risikoen for at medarbeidere ikke mottar riktig lønn

- Renholdsbransjen er en viktig portal til arbeidslivet og en integreringskanal
- Lite samhandling blant renholdere på jobb kan hindre læring og utvikling

- Renholdsgodkjenning initiert av NHO hvor ID-kort blir utstedt for å sikre at renholder er ansatt i en seriøs bedrift

Muligheter

- *Sette standarder i bransjen for "hva som er rent" (Insta 800). Dette muliggjør også større forståelse for ytelse blant renholdere.*
- *Godt og riktig renhold som er med på å forlenge levetiden på inventar og overflater, og opprettholder god helse og et godt innemiljø.*
- *Utnytte teknologiske løsninger for optimalisering av renholdsfrekvens og -planer*
- *Felles enkle måleparametere på kjemi, plast og fossilt*

- *Selv de store selskapene opplever en risiko for brudd på arbeidsmiljøet; bedre internkontroll i selskapene og sikre en felles kulturforståelse blant renholdere uavhengig av nasjonalitet.*
- *Bedre samhandling mellom det offentlige og private virksomheter.*
- *Økt fokus på trepartsamarbeid og nødvendighet med hyppige kontroller fra myndighetene*

- *Synliggjøre verdien av integreringen som skjer i renholdsbransjen.*
- *Samarbeid med organisasjoner (SPIR og Moving Mamas) for å få innvandrere ut i arbeidslivet.*
- *Kompetanseutvikling/opplæring, spesielt i små- og mellomstore bedrifter*
- *Felles kompetanseprogram, standardisert læringsløp. Formalisert kompetanse mot fagbrev.*

- *Et veikart/verktøy for bærekraftige renholdstjenester vil kunne gi innkjøpere en veiledning for hva de skal se etter i anbudsprosesser. Dette vil kunne være med å øke kompetansen til innkjøpere for å drive prosessen mot tydeligere obligatoriske krav til vektning av bærekraftsmål.*
- *Kvantitativ måling av PPP (people, planet, profit) må være et krav i innkjøp*
- *Offentlige godkjenningsordninger.*
- *Samhandling mellom de offentlige og privat sektor for å få løst underliggende problemer. Ivareta den seriøse delen av bransjen for å oppnå et anstendig arbeidsliv.*

Tiltak

Forslag til tiltak - Renhold (1)

Bærekraftsområde	Tiltak	Prioritering
 <p>Klimavennlige produkter og metoder</p>	Velge miljøsertifiserte materialer / varer. Velge høykonsentrerte kjemiprodukter/forpakning	Må gjøre
	Felles bransjestandard for miljø	Må gjøre
	Begrense bruk av plast og ikke-gjenvinnbare materialer tll utførelse av renhold	Må gjøre
	Ved bruk av mikrofiber jobbe for riktig vask av disse for å sikre lavest utslipp av plast til hav	Må gjøre/langsiktig
	Velge metoder som reduserer vann og kjemiforbruk	Lavthengende
	Planlegge møter og kundebesøk, slik at reisetid, CO2 og kostnader reduseres mest mulig. Bruk av digitale plattformer der det er hensiktsmessig.	Lavthengende
	Bytte ut dieseldrevne firmabiler med elbiler	Lavthengende/må gjøre
	Velge metoder som reduserer tidsforbruk, f.eks. smart cleaning-datastyrt renhold	Langsiktig

Forslag til videre tiltak - renhold (2)

Bærekraftsområde	Tiltak	Prioritering
 <p>Bransje- og sektorsamarbeid</p>	Felles standarder for miljø/bærekraft/anbud/etc (f.ks. se på Grønn Byggallianse)	Må gjøre
	Samarbeide om å øke kompetansen rundt bransjen på læringsarenaer, slik at flere unge og flere kvinner ser dette som en karrieremulighet	Langsiktig
	Samarbeide med andre i bransjen for å påvirke selskapene til sirkulær økonomi og felles miljømål	Langsiktig
	Delta aktivt i bransjeforum for å ha større innflytelse overfor innkjøp og offentlige anbud	Langsiktig
 <p>Kompetanseutvikling</p>	Felles kompetansestandard for renhold	Må gjøre
	Øke teknologikompetanse alle medarbeidere	Må gjøre
	Fagbrev – livslang læring – formell kompetanse	Langsiktig

Forslag til videre tiltak - renhold (3)

Bærekraftsområde	Tiltak	Prioritering
 <p>Anstendig arbeidsforhold</p>	Gjennomgå alle leverandører for å sikre at de ikke benytter seg av underbetalt eller svart arbeidskraft. Bransjestandard og krav til leverandører om ansattes rettigheter	Må gjøre
	Jobbe for fulltidsstillinger, dagtid, uniform og profesjonelt utstyr	Må gjøre
	Egen plattform for godkjente leverandører (Achilles/Startbank)	Lavthengende/Langsiktig
	Samarbeide enda tettere med NAV og/eller andre på enda flere lokasjoner for å få inn arbeidstakere som står utenfor arbeidslivet	Langsiktig
	Legge til rette for kompetanseheving	Langsiktig
	Sikre god HMS – felles bransjestandard	Langsiktig

Forslag til videre tiltak - renhold (4)

Bærekraftsområde	Tiltak	Prioritering
 <p>Inkludering, mangfold og likestilling</p>	Sikre kompetansemulighet og kompetanseheving for alle grupperinger i bransjen. Livslang læring satt i system	Må gjøre
	Bidra til økt andel norskspråklige blant ansatte	Må gjøre
	Felles kompetanseprogram for bransjen, dette sikrer formell kompetanse blant arbeidstakere.	Må gjøre
	Sikre at alle ansatte får riktig lønn til rett tid . Ekstratimer, tillegg etc – teknologi/systemer	Må gjøre
	Se etter mulighet for samarbeid med grupperinger som naturlig faller utenfor arbeidslivet. Unge, eldre, innvandrere; intergreringsmuligheter for nye arbeidstakere	Lavhengende
	Motivere til mer rekruttering av kvinner i topplederstillinger	Langsiktig
	Utarbeide en felles veileder for rekruttering av utenlandske arbeidstakere og bransjestandard for oppfølging av utenlandske arbeidstakere med midlertidig oppholdstillatelse	Langsiktig

Eksempel på handlingsplan for iverksettelse av prioriterte tiltak

Renhold

Bærekraftsområde	Tiltak	Handling	Tidsrom
 Anstendig arbeidsforhold	Felles revisjoner av leverandører	<ul style="list-style-type: none">Etablere prosjektgruppe av renholdsselskaperUtarbeide rammeverk for leverandørkontroll	<ul style="list-style-type: none">Høsten 2020
	Samarbeide enda tettere med NAV og/eller andre på enda flere lokasjoner for å få inn arbeidstakere som står utenfor arbeidslivet	<ul style="list-style-type: none">Etablere prosjektgruppe av renholdsselskaper	<ul style="list-style-type: none">Våren 2021
 Inkludering og mangfold	Videreutvikle kompetanseprogram for bransjen, dette sikrer oppdatert formell kompetanse blant arbeidstakerne.	<ul style="list-style-type: none">Etablere prosjektgruppe i samarbeid med NHO Service og HandelEnes om felles definisjon / baseline av faglig utdannet renholder (eks. Fagbrev / sertifisering)	<ul style="list-style-type: none">Høsten 2020Våren 2021
	Utarbeide en felles veileder for rekruttering av utenlandske arbeidstakere og bransjestandard for oppfølging av utenlandske arbeidstakere med midlertidig oppholdstillatelse	<ul style="list-style-type: none">Etablere prosjektgruppe med renholdsselskaperOpprette samarbeid med NAV interesseorganisasjoner for å enes om beste-praksis	<ul style="list-style-type: none">Høsten 2020Høsten 2020

*Eksempelet til handlingsplan tar utgangspunkt i utvalgte tiltak identifisert i prosjektet. Handlingsplanen er følgelig ikke uttømmende og må tilpasses selskapenes modenhetsnivå og investeringsvillighet.

KPIer

Relevante og konkrete KPIer er avgjørende for å sikre at strategiske fokusområder implementeres og følges opp

Viktigheten av gode KPIer

Relevante og konkrete KPIer er avgjørende for å sikre at bærekraftsmål og strategiske fokusområder implementeres og følges opp. God bærekraftsrapportering kjennetegnes av **målbare og helst kvantitative KPIer** som blir en del av **selskapets styringsinformasjon**. KPIer bør reflektere strategi, målbildet fra vesentlighetsanalysen, prioriterte bærekraftsmål, de strategiske fokusområdene og ambisjonsnivå.

Følgende hensyn bør legges til grunn for endelig valg av KPIer:

Beste praksis og rapporteringsrammeverk

KPIene bør være målbare og kvantitative slik at bærekraftsdata kan fungere som styringsinformasjon for bærekraftsarbeidet. De skal enten bidra til å redusere konsernets negative påvirkning på bærekraftsmålene, eller akselerere, oppskalere og maksimere positive bidrag. Utgangspunktet for de anbefalte KPIene er ofte indikatorene i GRI Standards. Disse er sammenlignbare, kredible og trenger ikke begrunnes. For vesentlige bærekraftstemaer som i mindre grad dekkes av GRI Standards, utarbeides egne forslag

Datatilgjengelighet og kvalitetssikring

Både datakvalitet og -tilgjengelighet kan variere for flere av KPIene og må sikres. Det er viktig å involvere de ulike virksomhetsområdene for å diskutere og kvalitetssikre de anbefalte KPIene, og sikre datatilgjengelighet. Innspill fra ulike fagpersoner er viktig for å kvalitetssikre relevans og for å sette opp gode rapporteringsrutiner.

Eksempel på KPIer

Renhold

Bærekraftsområde	Forslag til mål	Tiltak	Forslag til KPIer
 Klimavennlige produkter og metoder	Total bilpark skal være elektrifisert innen 2025 Innen 2021 skal alt av innkjøpt material være miljøsertifisert / svanemerket	Bytte ut dieseldrevne firmabiler med elbiler Velge miljøsertifiserte materialer / varer. Velge høykonsentrerte kjemiprodukter/forpakning	Andel elektriske elbiler av total bilpark Andel innkjøpt material sertifisert av totale innkjøp for et regnskapsår
 Anstendig arbeidsforhold	Innen 2021 skal alle leverandører ha gjennomgått revisjoner iht. Informasjon- og påseplikten	Gjennomgå alle leverandører for å sikre at de ikke benytter seg av underbetalt eller svart arbeidskraft. Bransjestandard og krav til leverandører om ansattes rettigheter	Andel leverandørrevisjoner gjennomført
 Inkludering og mangfold	Innen 2021 skal X % av de ansatte være rekruttert fra arbeidsstokk som har falt utenfor arbeidslivet*	Samarbeid med grupperinger som naturlig faller utenfor arbeidslivet. Unge, eldre, innvandrere; integreringsmuligheter for nye arbeidstakere	Andel nyansatte rekruttert utenfor arbeidslivet

*Her er et viktig tiltak å ha en tydelig definisjon

Act with integrity

Make a difference

Care

Work together

Reimagine the possible